

«... وَ لَتَطْهِّرَ قَلْبِي مِنْ أَوْسَاحِ الْغَفْلَةِ؛ پلیدی غفلت ...»

«... و قلبم را از پلیدیهای غفلت از خویش تطهیر فرمودی...»

• پلیدی غفلت

غفلت می‌تواند شامل غفلت از یاد خدا، غفلت از مکر و خطر شیطان، غفلت از آخرت، غفلت از فرصت‌ها و مانند آنها باشد که در هر صورت موجب به دام انداختن آدمی در وادی خُسران و زیان خواهد شد. از این رو، در این فراز، مناجات‌کننده به سبب رهایی از خطر غفلت، خداوندرا سپاس می‌گوید.

گر به قدر یک نفس غافل شدی   دور، صد فرسنگ از منزل شدی

اقبال لاهوری

قرآن کریم بارها خطر غفلت را به آدمیان گوشزد نموده است و آنها را از رذیله غفلت که سبب گرفتار آمدن آنان در دام تباهی و هلاکت خواهد شد، منع نموده است. اینک به برخی از این آیات اشاره خواهد شد:

« وَ اذْكُرْ رَبَّكَ فِي نَفْسِكَ تَضَرُّعًا وَ خِيفَةً وَ دُونَ الْجَهْرِ مِنَ الْقَوْلِ بِالْغُدُوِّ وَ الْأَصَالِ وَ لَا تَكُنْ مِنَ الْغَافِلِينَ؛ پروردگار خویش را در درون خود، با زاری و ترس و با صدای آهسته درسحرگاهان و شامگاهان یاد کن، و از غافلان مباش.»

(اعراف: ۲۰۵)

هنگام سپیده دم خروس سحری   دانی که چرا همی کند نوحه گری؟

یعنی که نمودند در آینه صبح   کز عمر شبی گذشت و تو بی خبری

خیام

« اِقْتَرَبَ لِلنَّاسِ حِسَابُهُمْ وَ هُمْ فِي غَفْلَةٍ مُعْرِضُونَ؛ زمان حساب مردم نزدیک شده است، در حالی که آنان در غفلت بوده و از محاسبه خویش در روز قیامت، روگردانند.»

(انبیا: ۱)

« إِنَّ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا وَرَضُوا بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَاطْمَأَنَّنُوا بِهَا وَالَّذِينَ هُمْ عَنْ آيَاتِنَا غَافِلُونَ أُولَئِكَ مَأْوَاهُمُ النَّارُ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ؛ کسانی که امیدی به دیدار ما ندارند و به زندگی دنیا خشنود شده و به اناطمینان و اعتماد نمودند، آنها که از آیات و نشانه‌های ما غافلند، جایگاه آنان آتش است، به سبب اعمالی که خود انجام می‌دادند.»

(یونس: ۷ و ۸)

امام علی علیه‌السلام در خطبه «متقین» در ذکر یکی از اوصاف پرهیزکاران می‌فرماید:

« إِنَّ كَانُ فِي الْغَافِلِينَ كُتِبَ فِي الذَّاكِرِينَ وَإِنْ كَانُ فِي الذَّاكِرِينَ لَمْ يَكْتُبْ مِنَ الْغَافِلِينَ؛ - پرهیزکار - اگر در میان غافلان باشد، در شمار یادکنندگان خدا قلمداد می‌شود و اگر در میان یادکنندگان خدا باشد، در زمره غافلان نوشته نمی‌شود.»

نهج البلاغه، خطبه ۱۹۳

جور دوران و هر آن رنجی که هست   سهل‌تر از بعد حق و غفلت است
زانکه اینها بگذرند، آن نگذرد   دولت، آن دارد که جان آگه برد

مولانا